

Maria Siuda
Tomasz Chrząstek

*Sprawozdanie z konferencji „Funkcje dydaktyczne
i naukowo-badawcze biblioteki akademickiej”.
Kielce, 19–21 września 1996 roku*

W dniach 19–21 września 1996 roku w kieleckim Domu Środowisk Twórczych odbyła się konferencja nt. „Funkcje dydaktyczne i naukowo-badawcze biblioteki akademickiej”. Organizatorem była Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach. Obrady otworzył Rektor WSP prof. dr hab. Stanisław Cieśliński. Z ramienia Ministerstwa Edukacji Narodowej uczestników konferencji przywitał Sekretarz Stanu MEN prof. dr hab. Stefan Pastuszka. Część oficjalną zakończył Dyrektor Biblioteki Głównej WSP w Kielcach dr Henryk Suchojad.

Roboczą część konferencji rozpoczął wykład prof. Marcina Drzewieckiego z Uniwersytetu Warszawskiego pt. „Książka, biblioteka i informacja w środowisku współczesnej szkoły”. W wystąpieniu autor zwrócił uwagę na to, że biblioteka szkolna (biblioteka akademicka to też biblioteka szkolna) ma przygotować użytkownika do poruszania się w sieci informacji. Musi ulec zmianie system edukacji, powinien być nastawiony na zindywidualizowanie dydaktyki i wyposażenie młodzieży w narzędzia samoedukacji. Według najnowszych badań obecny student będzie w ciągu całego swego życia zmieniał zawód 3–4 - krotnie. I szkoła, a co za tym idzie biblioteka, musi go do tego przygotować. Zadania biblioteki szkolnej nie mogą się ograniczać tylko do zajęć z przysposobienia czytelniczego i informacyjnego, ale powinna istnieć szeroko zakrojona współpraca bibliotekarzy z innymi nauczycielami, którzy będą wymagać od uczniów pewnych zachowań informacyjnych. Niestety, zwykle bibliotekarze pozostawieni są sami sobie i efekt jest taki, że uczniowie kończący szkołę średnią nie pamiętają już nic z zajęć prowadzonych przez bibliotekarzy szkolnych.

Znaczna część absolwentów szkół średnich trafia na wyższe uczelnie i tam przeżywa swego rodzaju szok informacyjny. Wówczas to spada na biblioteki akademickie obowiązek przeprowadzenia zajęć z przysposobienia czytelniczego.

Właśnie temu problemowi poświęcony był referat mgr Marii Domańskiej-Nogajczyk, mgr Zofii Kilarskiej i mgr Krystyny Wierzchowskiej z Biblioteki Głównej WSP w Kielcach. Autorki zaproponowały ciekawe zmiany w programie przysposobienia czytelniczego. Obecnie jest ono jednostopniowe, przeprowadzane na początku pierwszego roku. Obejmuje 2 godz. wykładu i 1 godz. ćwiczeń. Propozycja obejmuje trzy stopnie. Pierwszy obejmowałby zagadnienia dotyczące korzystania z biblioteki, byłby realizowany na początku pierwszego roku. Drugi stopień to szkolenie informacyjne (struktura katalogu, informacja komputerowa). Realizację tego etapu przewidziano na koniec pierwszego lub początek drugiego roku studiów. Stopień trzeci obejmowałby zagadnienia dotyczące bibliografii, a zajęcia odbywałyby się na poziomie seminarium magisterskiego.

O badaniach marketingowych mówił prof. Radosław Cybulski z Uniwersytetu Warszawskiego. Autor wyraził opinię, że marketing może stać się czynnikiem stymulującym twórcze zaangażowanie pracowników. Proces marketingu wewnętrznego może przyczynić się do procesu identyfikacji pracowników z biblioteką. Według prof. Cybulskiego kierunki badań w bibliotece akademickiej powinny koncentrować się wokół problematyki: czytelnictwa; kondycji biblioteki; badania potrzeb wybranych grup czytelniczych.

Dr Marianna Orawska z Biblioteki WSP w Słupsku przedstawiła referat pt. „Kierunki działalności biblioteki naukowej w elastycznym i wielopoziomym modelu kształcenia studentów”, w którym podkreśliła rangę biblioteki akademickiej. Stwierdziła, że studiowanie dzięki bibliotece staje się procesem odkrywania, umożliwiającym kształcenie osobowości produktywnej z rozbudzoną aktywnością. Biblioteka akademicka staje się ogniwem w strukturze szkoły wyższej mającej kształcić studenta – eksperta.

Tematem rozważań mgr Gabrieli Meinardi z Biblioteki WSP Kraków była „Rola współczesnego bibliotekarza w organizacji i unowocześnianiu tradycyjnego warsztatu pracy naukowej i dydaktycznej w bibliotece uczelnianej”. Autorka zasygnalizowała konieczność przewartościowania wielu postaw, jak też potrzebę odnalezienia się w nowych realiach społeczno-politycznych. Ustawa o szkolnictwie wyższym z 1990 roku wyznaczyła bibliotece akademickiej szereg zadań organizacyjnych, dydaktycznych i naukowych. Główne z nich to organizacja warsztatu informacyjnego i przemyślany, racjonalny i skoordynowany dobór księgozbioru.

Dr Henryk Hollender z Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego wygłosił bardzo interesujący referat pod dość przewrotnym tytułem „Jak uniwersytet

psuje sprawności czytelnicze i co w tej sprawie mogą zrobić biblioteki”. Autor stwierdził, że absolwenci polskich uniwersytetów mają trudności ze zrozumieniem tekstów niebeletrystycznych. Poddał też krytyce aparat naukowy prac magisterskich. Wśród studentów stwierdza się niski poziom kultury bibliograficznej. Podczas przygotowywania się do zajęć na uczelni mają następujące problemy: nie wiedzą, co mają przeczytać, nie wiedzą, jak mają czytać, nie wiedzą, skąd mają wziąć to, co mają przeczytać, nie wiedzą, że powinni przeczytać. Autor sformułował kilka zadań, jakie muszą spełnić biblioteki, by taki stan rzeczy zmienić.

Nieco odmiennym zagadnieniem zajęła się dr Hanna Batorowska z WSP Kraków. Przedstawiła ona „Projekt dydaktycznego programu testującego sprawność wyszukiwania informacji”. Stworzenie takiego programu wymaga współpracy między teoretykami i praktykami. Musi on również uwzględniać specyfikę biblioteki. Może mieć strukturę modułową składającą się z następujących elementów: reklamowego (określającego możliwości danego programu), dydaktycznego, testującego (pozwalającego przeprowadzić ćwiczenia i ocenić umiejętność wyszukiwania).

Prócz wyżej wymienionych swoje referaty przedstawili: Artur Jazdon (Poznań) „Działalność naukowo-badawcza w bibliotece uczelnianej?”; Józef Szocki (Wrocław) „Biblioteki akademickie jako ośrodki tworzące i upowszechniające naukę”; Franciszek Mincer (Bydgoszcz) „Rola biblioteki akademickiej wobec dyscyplin historycznych”; Danuta Konieczna (Olsztyn) „Funkcje dydaktyczne biblioteki akademickiej w zakresie propagowania i wykorzystywania nowych źródeł informacji”; Monika Rausz (Kraków) „Struktura czasopism i jej znaczenie dla procesów informacyjnych w bibliotece”; Zofia Sokół (Rzeszów) „Działalność dydaktyczna i naukowo-badawcza biblioteki szkoły wyższej (na przykładzie Biblioteki Głównej WSP w Rzeszowie)”; Maria Czujowa (Kraków) „Historia i nowoczesność (z problematyki szkolenia studentów w zakresie informacji naukowej realizowanego w Bibliotece Głównej AGH w Krakowie)”; Aldona Chachlikowska (Poznań) „Zadania dydaktyczne współczesnej biblioteki akademickiej i możliwości ich realizacji na przykładzie Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu”; Beata Ćwiertnia (Katowice) „Dydaktyczne funkcje biblioteki akademickiej w realizacji zawodowych praktyk studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (komunikat)”.

Konferencji towarzyszyła oferta handlowa wydawnictw Lange & Springer i Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Ponadto pracownicy Biblioteki Głównej WSP w Kielcach przygotowali wystawę na temat „Kielce i region kielecki”.